

**MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM SINH HỌC VÀ THÀNH PHẦN HÓA HỌC
CỦA CÂY ĐĂNG SÂM (*Codonopsis javanica*)
PHÂN BỐ TẠI HUYỆN TU MƠ RÔNG, TỈNH KON TUM**

Phan Thị Bích Thao¹, Nguyễn Việt Thắng², Nguyễn Minh Trí^{2*}

¹Trường THPT Trường Chinh - Kon Tum

²Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

*Email: nguyenminhtri@husc.edu.vn

Ngày nhận bài: 19/11/2021; ngày hoàn thành phản biện: 23/11/2021; ngày duyệt đăng: 4/4/2022

TÓM TẮT

Cây Đăng sâm (*Codonopsis javanica*) thường mọc xen trong các trảng cỏ, nương rẫy, ven rừng, ven suối..., ở độ cao từ 800 – 1700 m, sinh trưởng và phát triển tốt ở các xã Măng Ri, Tê Xăng, Ngọc Lây và Ngọc Yêu, thuộc huyện Tu Mơ Rông, tỉnh Kon Tum. Người dân địa phương thường khai thác bộ rễ, phơi khô, sắc lấy nước hoặc ngâm rượu uống, có tác dụng thanh nhiệt, giải độc, bồi bổ sức khỏe... hoặc sử dụng ngọn non và lá tươi làm rau ăn. Đăng sâm có thể nhân giống bằng hạt, đoạn thân già hay đầu cổ rễ. Hiện nay, người dân địa phương thường nhân giống bằng các đầu cổ rễ sau khi khai thác củ hàng năm. Kết quả định tính thành phần hóa học trong rễ Đăng sâm gồm có: flavonoid, saponin, tanin, đường khử tự do, acid hữu cơ, tinh bột và chất béo.

Từ khóa: Đăng sâm, Tu Mơ Rông, cổ rễ, thành phần hóa học.

**SOME BIOLOGICAL CHARACTERISTICS AND CHEMICAL COMPOSITION
OF *Codonopsis javanica* DISTRIBUTED IN TU MO RONG DISTRICT,
KON TUM PROVINCE**

Phan Thi Bích Thao¹, Nguyen Viet Thang², Nguyen Minh Tri^{2*}

¹ Truong Chinh High school, Kon Tum Province

² University of Sciences, Hue University

*Email: nguyenminhtri@husc.edu.vn

ABSTRACT

Survey results in a number of locations in Tu Mo Rong district of Kon Tum province show that Party ginseng is present in all communes, but grows well and is most concentrated in Mang Ri, Te Xang, Ngoc Lay and Ngoc Yeu communes. The tree often grows in grasslands, upland fields, forests, and streams at an altitude of 800 – 1700 m. Its roots, will be dried, decoction or soaked in alcohol to drink, has the effect of clearing heat, detoxifying, and promoting health... Besides, fresh tops and leaves can be used as a kind of vegetables. Ginseng can be propagated from seeds, old stems or roots. However, people often propagate from root collars after harvesting annual bulbs.

The qualitative results of the chemical composition of the ginseng root include the following components: flavonoids, saponins, tannins, free reducing sugars, organic acids, starches and fats.

Keywords: Botany, *Codonopsis javanica*, chemical composition Tu Mo Rong.

Phan Thị Bích Thao sinh ngày 25/01/1980. Năm 2002, bà tốt nghiệp cử nhân khoa học ngành Sư phạm Sinh học tại trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế. Hiện nay, bà công tác tại trường THPT Trường Chinh, Tp Kon Tum, tỉnh Kon Tum.

Nguyễn Việt Thắng sinh ngày 19/8/1966 tại Phú Thọ. Năm 1988, ông tốt nghiệp cử nhân Khoa học ngành Sinh học tại trường Đại học Tổng hợp Huế (nay là Đại học Khoa học, Đại học Huế). Năm 1997, ông tốt nghiệp thạc sĩ chuyên ngành Hóa sinh – Sinh lý thực vật tại trường Đại học Khoa học, Đại học Huế. Hiện nay, ông công tác tại Khoa Sinh học, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế.

Lĩnh vực nghiên cứu: Tài nguyên thực vật, cây thuốc

Nguyễn Minh Trí sinh ngày 01/01/1972. Năm 1994, ông tốt nghiệp Cử nhân Khoa học ngành Sinh học tại Trường Đại học Tổng hợp Huế. Năm 1998, ông nhận học vị Thạc sĩ ngành Hóa sinh – Sinh lý thực vật tại Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế. Năm 2011, ông nhận học vị Tiến sĩ ngành Sinh học. Hiện nay, ông công tác tại Khoa Sinh học, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế.

Lĩnh vực nghiên cứu: Hóa sinh, Tài nguyên sinh vật & môi trường